

Vejledning til mærkning af Evighedstræer

Allerførst

Læs brochuren om Evighedstræer og notatet med udvalgskriterier for Evighedstræer. Kig også gerne på hjemmesiden www.dn.dk/evighed. Ring eller skriv til sekretariatet, hvis du har spørgsmål.

Den konkrete forpligtelse

Mærkningen er en frivillig aftale. Træernes ejere forpligter sig til at bevare de mærkede træer længst muligt, dvs. lade dem stå og ligge til naturligt forfald, og i øvrigt passe godt på dem, så de kan leve længst muligt. Nogle konkrete råd til træejerne fremgår af brochuren Evighedstræer. Hvis træet på et senere tidspunkt kan udgøre en alvorlig risiko for skade på mennesker og ejendom, forpligter ejeren sig til at vurdere den reelle risiko bedst muligt og prøve at finde andre løsninger end fældning.

DN forpligter sig til at medvirke efter bedste evne til at løse eventuelle udfordringer, som træet og mærkningen kan give. DN forpligter sig også til, i samarbejde med ejeren, at medvirke til formidling af træets historie og værdier. DN betaler for selve emblemet med penge fra Tips- og Lottomidlerne.

Find træer og kontakt træejer

Hvis du allerede har idéer til nogle oplagte Evighedstræer, som opfylder udvælgelseskriterierne (se dokument), så kontakt ejeren.

Ejeren kan være offentlig eller privat. Giv kontaktpersonen brochuren Evighedstræer, fortæl om ideen med at mærke træerne (sætte fokus på træernes store værdier) og vis et eksempel på emblem og diplom frem. Ros gerne træejerne for at have passet godt på træerne hidtil. Fortæl, at mærkningen også giver træejerne mulighed for at fortælle træernes historie på hjemmesiden og eventuelt til pressen. Fortæl, at aftalen er baseret på et frivilligt ansvar for at passe ekstra godt på disse træer fremover. Informér eventuelt om, at private skovejere har mulighed for at søge om økonomisk støtte til at bevare gamle træer¹.

Hvis du ikke kender nogle oplagte træer allerede, så kan du få inspiration i Dendrologisk Forenings træregister over godt 300 bemærkelsesværdige træer (www.dendron.dk/dtr/) og i DN's kort over godt 250 bevaringsværdige træer, som er rapporteret ind siden 2009 (www.dn.dk/evighed). Kig også langs de etablerede "Spor i landskabet" (www.spor.dk). Du kan også overveje at inddrage andre organisationer i opgaven med at finde de bedste træer, f.eks. landsbylaug, spejdere, Friluftsrådet eller naturskoler.

¹ Der kan søges om tilskud til at bevare 3-5 hjemmehørende træer pr. ha med henblik på at sikre levesteder til flagermus. Træerne skal have udgjort en del af kronetaget i den gamle bevoksning. De må ikke senere fjernes eller udnyttes, men skal stå/henligge til naturlig død og forrådnelse. Normalt gives der mellem 400 og 1000 kr. per træ, med mulighed for mere i særlige tilfælde. Se vejledningen: <http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/8365EF4B-516B-4BE1-BC36-E611ECAE422F/126314/VejledningSrlligdriftafskov2011.pdf>

Praktisk planlægning

Når du har fået tilsagn fra en træejer om, at de gerne vil være med til at mærke nogle Evighedstræer, så er du klar til næste skridt.

1. Udvalg sammen med ejeren maksimalt fem træer hvert sted, hvis der er flere egnede træer. Maksimalt 2x5 træer per træejer, i hvert fald i første omgang. Husk at tage et billede af hvert træ.
2. Læg oplysningerne om hvert træ ind i formularen på denne hjemmeside: <http://www.dn.dk/evighedsskema>
De personlige oplysninger om træejer og kontaktperson kommer ikke til at fremgå af kortet på hjemmesiden. Det medfølgende registrerings-skema kan udfyldes i forvejen, f.eks. sammen med træejerens ude ved træet og bruges som huskeseddel, når du sidder ved computeren. NB: Forsøg så vidt muligt at lægge et foto af træet ind.
3. Sekretariatet kontakter derefter snarest muligt kontaktpersonen i DN-afdelingen (dig) og aftaler forsendelse af emblemer, diplomer og ekstra brochurer samt eventuel deltagelse i "afsløringen" af de mærkede træer fra DN's sekretariat eller DN's Forretningsudvalg.
4. Aftal med træejerens, hvem der skal sørge for den konkrete mærkning af træerne og hvornår dette skal ske (bør ordnes inden "afsløringen"). Se nedenfor.
5. Træf aftale med træejerens og eventuelt DN's sekretariat om dato for den konkrete "afsløring" af de mærkede Evighedstræer, når I har klarhed over levering af emblemer og diplomer.

Afsløring med publikum og presse

I bestemmer selv sammen med træejerens, hvor meget I vil gøre ud af selve afsløringen, men det er en fordel for de gamle træer og for Danmarks Naturfredningsforening at benytte lejligheden til at skabe lidt opmærksomhed. I kan f.eks. invitere pressen, politikere og lokale borgere til et lille arrangement, hvor I afslører emblemet på det flotteste træ og overrækker diplommet til træejerens samt holder en lille tale om de gamle træers værdier og takker træejerens for dennes velvillighed. Giv også gerne træejerens mulighed for at sige nogle ord om træerne og sin forvaltning af dem. Del gerne brochuren om Evighedstræer ud til presse og andre tilskuere.

Se også dokumentet "Evighedstræer – fejring og pressedækning" for gode råd og idéer til hvordan I kan få en god dag ved kåringen og i øvrigt benytte kåringen til at sætte fokus på det lokale DN arbejde og på vigtigheden af at bevare gamle træer.

Selve mærkningen

Sæt gerne emblemerne op sammen med træejerens inden afsløringen. Emblemerne er 10 cm høje og 6 cm brede, de to huller er 3 mm. De bør sættes så synligt som muligt, men helst ikke direkte mod syd (solskin forkorter holdbarheden).

Der foreslås tre metoder til mærkning. Vælg den bedste metode til det konkrete træ sammen med træejerens. For alle tre metoder gælder, at der bør føres tilsyn med emblemerne mindst en gang om året.

- 1) Sæt emblemet fast på træet med søm
Emblemet skal af og til flyttes lidt ud i takt med at træet vokser for at undgå at træet "overvokser" emblemet. Man kan bruge relativt lange søm, som ikke slås helt i fra starten. Så kan træet selv "skubbe" skiltet lidt ud efterhånden. Selv om søm ikke skader træet, kan folk godt synes, at denne metode er lidt barsk. Emblemet ses til gengæld godt. Sæt det nogenlunde i

øjnehøjde, dvs. 130-170 cm over jorden. NB: Der skal helst kun sættes søm i det øverste hul i emblemet. Ellers kan emblemet gå i stykker, når træet "arbejder".

- 2) Sæt emblemet fast på en pæl ved siden af træet
Man undgår direkte kontakt med træet, men skal til gengæld sørge for nedgravning af pæl. Det er vigtigt, at pælen står synligt og ikke kommer i vejen for maskiner mm. Emblemet sættes fast med almindelige små søm. Projektets penge rækker desværre ikke til indkøb af pæle, men måske har træejeren nogle pæle "til overs".
- 3) Sæt emblemet fast løst omkring en gren ved hjælp af tyk ståltråd.
Nem, billig og skånsom metode, som bl.a. bruges i botaniske haver, men ikke alle træer har grene i passende højde. Husk tyk ståltråd og en stærk tang til at vride ståltråden rundt til lukning samt en bidetang til afklipning.

Indrapportering – vigtigt

Når emblemerne er kommet op på træerne, kan I være rigtigt godt tilfredse! Tillykke med et godt udført stykke arbejde, som sætter fokus på de gamle træers mange og store værdier for naturen og glæden ved at færdes i landskabet.

Send en mail til evighed@dn.dk og fortæl at emblemerne nu er på plads på xx-xx nummer træer. Så ændrer sekretariatet træernes markering på kortet på hjemmesiden, så alle kan se, at disse træer nu er mærkede som Evighedstræer.